

IT-TIELET SENA**IL-ĠEOGRAFIJA (GENERALI)****IL-HIN: Siegħa u nofs****L-Isem:** _____**Il-Klassi:** _____**Wieġeb il-mistoqsijiet kollha u ikteb čar.****Din hija lista ta' kliem ġeografiku użat f'din il-karta tal-eżami u t-tifsira tiegħu bl-Ingliz.**

L-ilma tal-pjan	Aquifer
Post turistiku	Resort
Oġġetti ta' livelli superjuri	High order goods
Oġġetti tal-konsum	Low order goods
Post abitat	Settlement
Post panoramiku	Viewpoint
Punti koordinati b'erba' numri	Four-figure grid reference
Punti koordinati b'sitt numri	Six-figure grid reference
Sfoljazzjoni/tmermir tal-blat	Onion skin weathering/Exfoliation
Simboli tal-mapep	Map symbols
Tkissir il-blat bil-ġlata	Freeze-thaw weathering
Tmermir bijologiku	Biological weathering
Tmermir kimiku	Chemical weathering

Tahriġ 1

Kompli dawn is-sentenzi:

a. Il-ġeografija fiżika hija dwar _____ (2)

b. Il-ġeografija umana hija dwar _____ (2)

c. **Erba'** linji importanti ta' latitudni huma:

_____ (4)

Tahriġ 2

- a. Disinn 1 juri li s-shab jiġu f'forom u daqsijiet differenti.

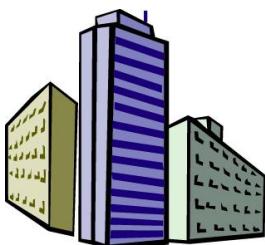

Disinn 1

Semmi żewġ tipi ta' shab.

(2)

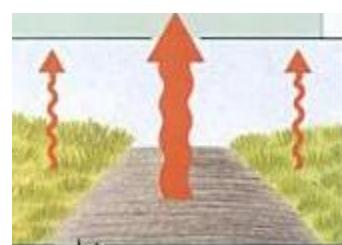
- b. Spjega kif **tnejn** mill-karatteristici li jidhru fid-disinji t'hawn taħt jistgħu jaffettwaw it-temperatura u /jew ir-riħ.

Disinn 2

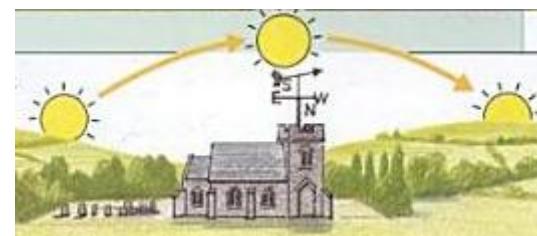
Disinn 3

Disinn 4

Disinn 5

Disinn 6

(2)

- c. Għal kull element tat-temp mogħti fit-tabella t'hawn taħt, ikteb l-strument u l-kejl u l-kull element tat-temp. L-ewwel tnejn huma lesti bħala eżempju.

L-element tat-temp	L-strument	Il-kejl użat
1. L-umdità	L-idrometru	%
2. Ix-xemx	Ir-registratur ta' dijet ix-xemx	sighat ta' xemx
3. It-temperatura		
4. Ix-xita		
5. Il-qawwa tar-riħ		
6. Id-direzzjoni tar-riħ		
7. Il-pressjoni tal-arja		

(10)

Tahriġ 3

- a. Qabbel il-kliem mat-tifsira t-tajba:

Kliem		Tifsira
1. Post abitat huwa		l-art li fuqha hu mibni post.
2. Il-funzjoni hija		post fejn nimportaw u nesportaw il-merkanzija.
3. Is-sit huwa		fejn jgħixu n-nies.
4. Belt industrijali hija		fejn in-nies imorru għal btala biex jistrieħu.
5. Port huwa		post fejn hemm ħafna fabbriki.
6. Post turistiku huwa		l-attività ekonomika ewlenija tal-lokalità.

(12)

- b. Agħti żewġ eżempji ta' ogħġetti tal-konsum u żewġ eżempji ta' ogħġetti ta' livell superjuri.

Oġġetti tal-konsum		
Oġġetti ta' livell superjuri		

(2)

Tahrig 4

Hdejn kull tip ta' tmermir tal-blat, aghżel u ikteb it-tifsira t-tajba minn fost dawn li ġejjin:

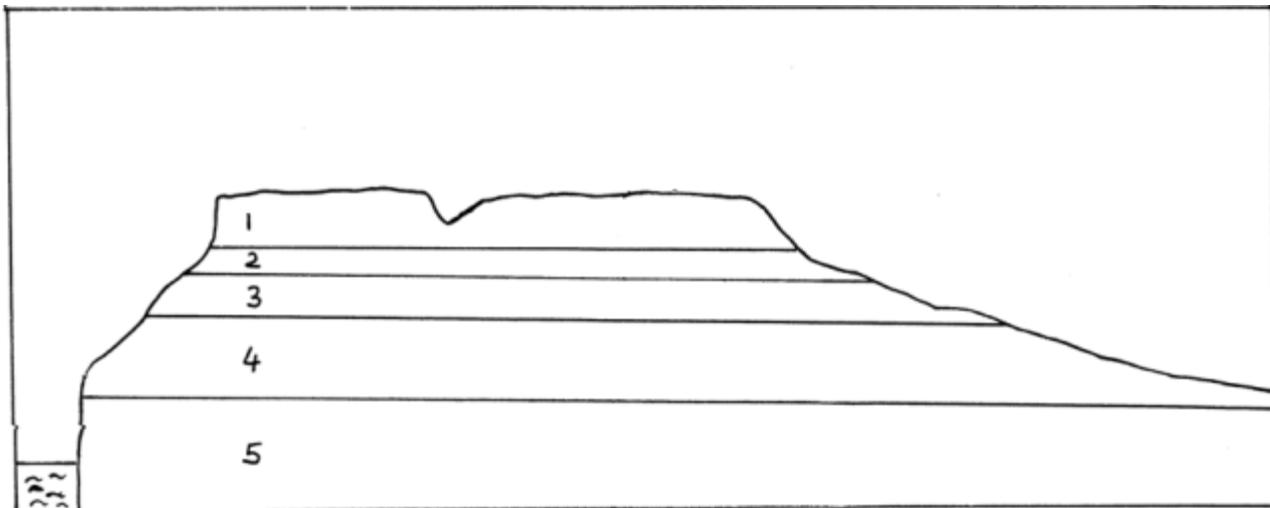
isehħħ meta pjanti u annimali jmermru l-blat.
 huwa meta l-ilma jinbidel f'silġ, jespandi u jdghajjef il-blat.
 huwa meta l-blat jitmermer minħabba l-azzjoni tal-ilma u l-gass.
 huwa meta saffi ta' blat jitqaxxru mill-wiċċ.

Tipi ta' tmermir	Tifsira
Tkissir il-blat bil-ġlata	
Sfoljazzjoni	
Tmermir kimiku	
Tmermir bijologiku	

(4)

Tahrig 5

- a. Ikteb l-ismijiet tas-saffi tal-blat ta' Malta fid-disinn ta' hawn taħt. (Disinn 7).

Disinn 7

(5)

- b. Xi tfisser il-kelma **impermeabbi**?

(2)

- c. Liema blat fil-Gżejjer Maltin huwa impermeabbi?

(1)

d. X'jiszejjah il-livell ta' fuq tal-ilma mahżun fil-blat?

(1)

e. Semmi **t-tliet** tipi ewlenin ta' blat li nsibu fid-dinja.

(3)

f. X'tip ta' blat ewlieni huwa l-blat ta' Malta?

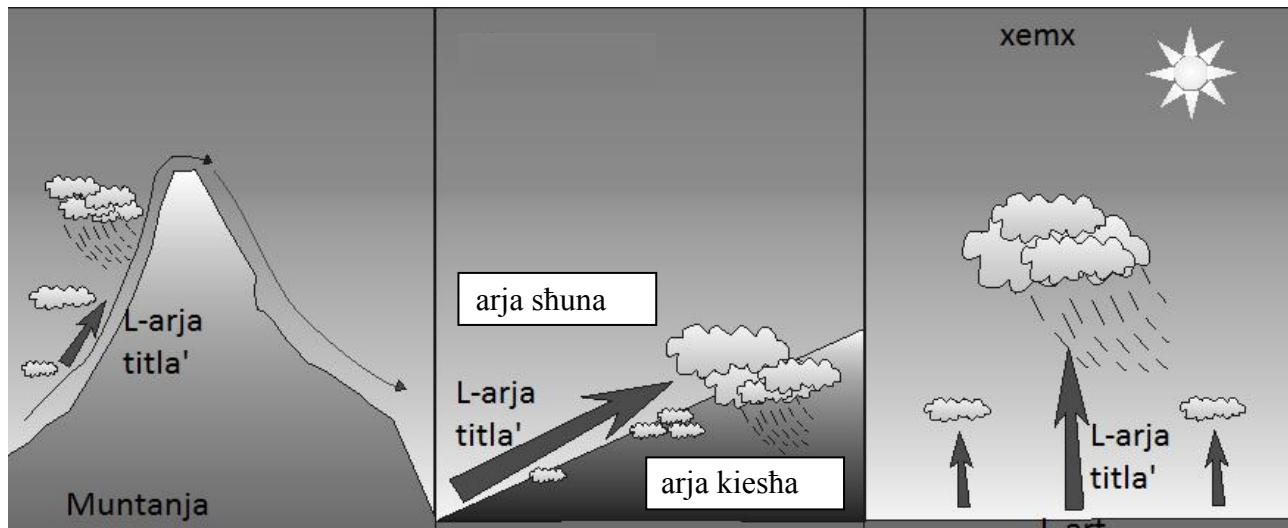
(1)

g. Agħti l-użu ta' **wieħed** mill-blat li nsibu f' Malta.

(1)

Tahriġ 6

Hares lejn id-disinni t'hawn taħt li juru t-tliet tipi ta' xita.

Disinn 8

Disinn 9

Disinn 10

a. Fit-tabella t'hawn ifsel ikteb t-tip ta' xita li tidher f'kull disinn.

Disinn 8	
Disinn 9	
Disinn 10	

(3)

- b. Aghżel żewġ tipi ta' xita mill-paġna ta' qabel u spjega kif iseħħu.

Disinn(ikteb 8, 9 jew 10)

(3)

Disinn(ikteb 8, 9 jew 10)

(3)

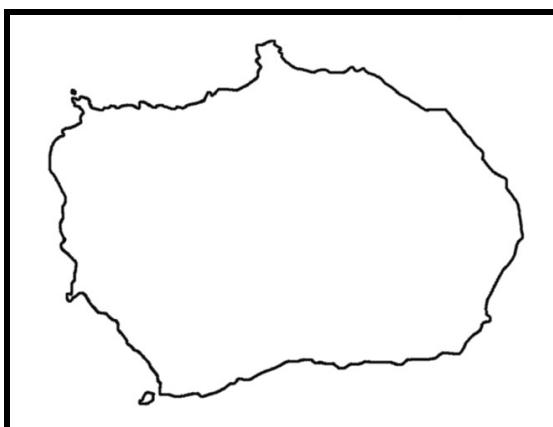
Tahrig 7

Diversi rotot marbutin flimkien jiffurmaw netwerk ta' trasport.

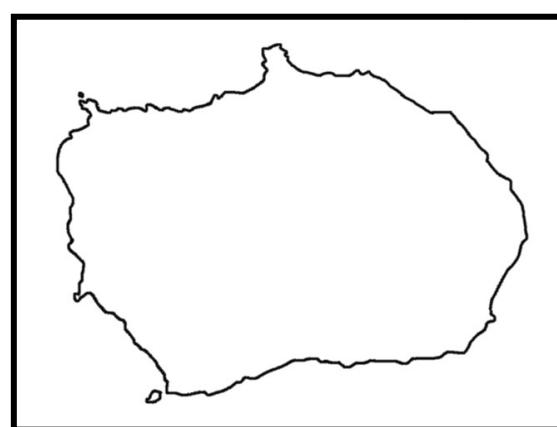
- a. X'indi d-differenza bejn netwerk ta' densità baxxa u netwerk ta' densità għolja?

(4)

- b. Fiż-żewġ kaxxi t'hawn iffel se ssib żewġ pajjiżi (Disinn 11: Pajjiż A u Disinn 12: Pajjiż B). Pingi netwerk ta' densità baxxa f'pajjiż A u netwerk ta' densità għolja f'pajjiż B.

Disinn 11: Pajjiż A

Disinn 12: Pajjiż B

(4)

Tahriġ 8

Eżamina bir-reqqa l-Mappa tad-Dinja (Disinn 13) li turi tlettax-il xmara importanti.

- Aghħel **sitt** xmajjar u ikteb l-isem u n-numru tagħhom fit-tabella ta' hawn taħt kif id-
fl-eżempju. (6)
- Fl-aħħar kolonna tat-tabella, ikteb l-isem tal-kontinent li fih tinsab ix-xmara, kif muri
fl-eżempju. (6)

Isem ix-xmara	Numru fuq il-mappa	Il-kontinent fejn ix-xmara tghaddi
Żambesi	9	L-Afrika

Disinn 13 - Mappa tad-Dinja

Tahriġ 9

Studja bir-reqqa l-mappa (Disinn 14) f'paġna 10 u wieġeb dawn il-mistoqsijiet.

- a. Agħti l-punti koordinati **b'erba' numri** ta':

Fenton Barns	
Eldbottle Wood	
Lamb (gżira)	
Broad Wood	

(4)

- b. Agħti l-punti koordinati **b'sitt numri** ta':

sit għall-karavans	
mitħna	

(4)

- c. Din il-mappa għandha skala ta' 1:50000 jew 1ċm jirrapreżenta $\frac{1}{2}$ km (0.5km). Agħti d-distanza dritt minn West Fenton (GR 498818) sa Kingston (GR 542823).

_____ (2)

- d. Agħti d-direzzjoni tal-boxxla:

minn <i>Highfield</i> (GR 5483) għal <i>Oatfield</i> (GR 5184)	
minn <i>Longskelly Rocks</i> (GR 5086) għal <i>Black Rocks</i> (GR 4884)	
minn <i>Williamstone Fm</i> (GR 5384) għal <i>Kingston Fm</i> (GR 5382)	
miċ-ċentru ta' informazzjoni (GR 5585) għall-post panoramiku (GR 5584)	

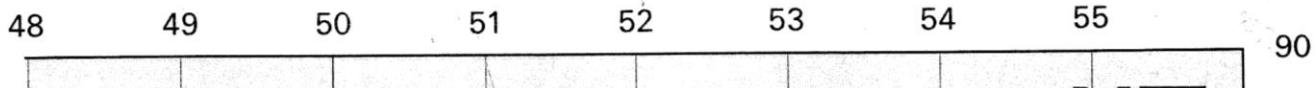
(4)

- e. Pinġi s-simboli tal-mapeo ta' dawn li ęċċiin:

pont	
sit għall-pikniks	

(2)

- f. Jekk timxi mill-kappella (GR 5381) sa *Highfield* (GR 5483), tkun tiela' 'l fuq jew nieżel 'l iffel?

(1)
_____

Disinn 14